

ภัยพิบัติ : ปรากฏการณ์ที่ก่อให้เกิดความหายนะแก่มวลมนุษยชาติ

(ส่วนที่ 2)

รศ.ประยูร ศาสตร์

บทคัดย่อ

ภัยพิบัติทางอุตุนิยมวิทยา เป็นปรากฏการณ์ที่สำคัญและมีผลกระทบต่อมวลมนุษยชนมากอีกชนิดหนึ่ง เพราะผลกระทบจากภัยพิบัติชนิดนี้ ก่อให้เกิดความเสียหายแก่มนุษย์และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ไม่น้อยกว่าภัยพิบัติอื่น ๆ

ภัยพิบัติทางอุตุนิยมวิทยาที่มีผลกระทบต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ มาก ได้แก่ ภัยพิบัติ จากพายุหมุนเขตร้อนและภัยพิบัติจากน้ำท่วม ภัยพิบัติจากพายุหมุนเขตร้อน เป็นภัยพิบัติที่พบอยู่บริเวณเขตรอบปีก ซึ่งเป็นเขตที่มีอากาศร้อนหรืออุณหภูมิสูงอยู่เสมอ เขตรอบปีกจะมีพายุร้ายเกิดขึ้นปีละหลายลูก ทั้งบริเวณทะเลแคริบเบียนในมหาสมุทรแอตแลนติก มหาสมุทรแปซิฟิกฝั่งตะวันออก พายุหมุนที่เกิดขึ้น บริเวณดังกล่าวนี้ เรียกว่า "พายุเฮอริเคน" ส่วนพายุหมุนเขตร้อนบริเวณมหาสมุทรแปซิฟิกฝั่งตะวันตก เรียกว่า "พายุไต้ฝุ่น" และบริเวณมหาสมุทรอินเดีย เรียกว่า "พายุไซโคลน" การเกิดพายุหมุนเขตร้อน มักจะทำให้เกิดภัยพิบัติน้ำท่วมติดตามมาด้วย เช่น การเกิดพายุไซโคลนนาร์กิสที่พัดเข้าสู่ประเทศพม่า เมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม พ.ศ. 2551 ผลที่เกิดตามมาก็คือ เกิดน้ำท่วม ก่อความเสียหายแก่ชีวิตผู้คนและทรัพย์สินต่าง ๆ แก่ชาวพม่าอย่างมากมาย

ส่วนภัยพิบัติทางชีววิทยา เป็นภัยพิบัติที่เกี่ยวข้องกับสิ่งมีชีวิตหรือสิ่งมีชีวิตเข้ามาเกี่ยวข้องกับ ภัยพิบัติทางชีววิทยาส่วนมากจะเกิดจากการกระทำของมนุษย์หรือมีมนุษย์เข้ามาเกี่ยวข้องไม่ทางตรงก็ทางอ้อม เช่น ภัยพิบัติจากการก่อการร้าย ภัยพิบัติจากการระเบิดของโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ รวมทั้งการระบาดของเชื้อโรคบางชนิด เช่น การระบาดของไข้หวัดนก การระบาดของโรคซาร์ และการแทรก ซึมบ่อนทำลายต่าง ๆ

ภัยพิบัติทางอุตุนิยมวิทยาและภัยพิบัติทางชีววิทยา เป็นภัยพิบัติที่สามารถป้องกันได้ แม้ไม่ สามารถป้องกันได้ทั้งหมด แต่ก็สามารถป้องกันบางส่วนได้ ถ้ามีการศึกษาและเตรียมการล่วงหน้า เพราะภัยพิบัติทั้งสองอย่างสามารถรู้ล่วงหน้าว่าจะเกิดขึ้นเมื่อใด และเคลื่อนที่ไปในทิศทางใด ส่วนกรณีการเกิดภัยพิบัติจากพายุไซโคลนนาร์กิสและมีน้ำท่วมใหญ่แก่ชาวพม่า เป็นเพราะทางราชการที่เกี่ยวข้องกับพิบัติภัยดังกล่าวไม่ได้เอาใจใส่ต่อเหตุการณ์นั้นอย่างจริงจัง จนทำให้เกิดความหายนะแก่ประชาชนชาวพม่าอย่างย่อยยับ